

ANALIZA WSPARCIA TERENÓW POPRAWY SŁOWYCH, ZDEWASTOWANYCH, ZDEGRADOWANYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

wrzesień 2024

Dokument opracowany przez:

Referat Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego (RCAS)

Departament Rozwoju i Transformacji Regionu

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

tel. 32 77 44 040

e-mail: rcas@slaskie.pl

ul. Ligonía 46; 40-037 Katowice

Spis treści

Wprowadzenie	4
1. Ujęcie statystyczne bazy OPI TPP 2.0	5
2. Analiza funkcjonalno-prawna nowych terenów w bazie	9
3. Analiza terenów przemysłowych, zdewastowanych, zdegradowanych, dofinansowanych środkami FE SL 2021-2027	18
Podsumowanie	42
Spis wykresów, rysunków, tabel, map	42

Wprowadzenie

Województwo śląskie ze względu na swój przemysłowy charakter, wyróżnia się jednym z największych udziałów terenów poprzemysłowych (w tym pogórnicznych), zdegradowanych i zdewastowanych wśród pozostałych regionów kraju. Z tego też powodu zagadnienia związane z poprawą jakości środowiska i przestrzeni od wielu lat obecne są w Strategii Rozwoju Województwa oraz innych regionalnych dokumentach strategicznych, takich jak np. *Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego. Procesy rewitalizacji oraz rekultywacji obszarów i terenów zdegradowanych w ujęciu regionalnym*. Inicjatywy związane z przywracaniem wartości użytkowych i przyrodniczych wskazanym powyżej terenom oraz z ponownym ich zagospodarowaniem były również wspierane ze środków Unii Europejskiej.

Mówiąc o działaniach związanych z poprawą jakości przestrzeni w regionie, należy również wskazać zaangażowanie Województwa Śląskiego (reprezentowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach) oraz Głównego Instytutu Górnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego w ramach projektu pn. *Rozbudowa systemu zarządzania terenami pogórnicznymi na terenie województwa śląskiego*. Głównym celem projektu było opracowanie i wdrożenie nowego ogólnodostępnego systemu informatycznego (OPI TPP 2.0), zawierającego nie tylko zinwentaryzowaną bazę danych terenów poprzemysłowych i pogórnicznych w województwie śląskim, ale również zestaw narzędzi do oceny możliwości i potencjału do nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Rezultaty wskazanego projektu tj. zawartość bazy danych OPI TPP 2.0, zostały wykorzystane na potrzeby obecnej perspektywy finansowej UE, jako kryterium w wybranych działaniach w ramach priorytetu FESL.10.00 Fundusze Europejskie na transformację. Dodatkowo w wybranych naborach o dofinansowanie mogły się ubiegać podmioty, które planują realizację projektów na terenach poprzemysłowych, zdegradowanych i zdewastowanych nie ujętych we wskazanej powyżej bazie, ale posiadających takie cechy jak np.:

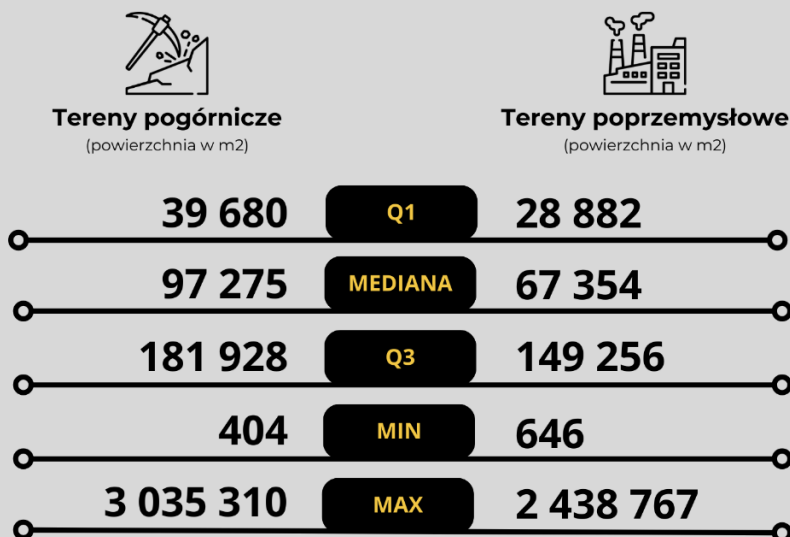
- przestały być miejscem działalności przemysłowej lub przestały pełnić funkcje pomocnicze dla tej działalności np. magazynowo-składowe, socjalne lub transportowe;
- są obszarem niedokończonych inwestycji przemysłowych;
- po zakończonej działalności przemysłowej zaklasyfikowane obecnie lub uprzednio w ewidencji gruntów i budynków do terenów przemysłowych, kolejowych, wojskowych wraz z terenami, które przestały pełnić funkcje pomocnicze dla tych działalności;
- niezurbanizowane, wymagające łagodzenia negatywnych skutków oddziałującej na nie w przeszłości bądź obecnie działalności przemysłowej.

Celem niniejszego opracowania jest z jednej strony analiza zawartości bazy OPI TPP 2.0, w tym podsumowanie zmian jakie zaszły w wyniku aktualizacji jesiennej w 2023 r., a z drugiej strony analiza działań finansowanych ze środków FE SL 2021-2027, wspierających realizację projektów na terenach poprzemysłowych, zdegradowanych, zdewastowanych w województwie śląskim. Analizie podlegały również nowe kierunki zagospodarowania terenów zinwentaryzowanych w ramach wskazanej powyżej bazy danych.

1. Ujęcie statystyczne bazy OPI TPP 2.0

Zgodnie z bazą OPI TPP 2.0 w województwie śląskim w listopadzie 2023 roku znajdowało się 320 terenów pogórnich¹ i 280 przemysłowych², a łączna ich powierzchnia wynosiła odpowiednio 5094 ha i 3698 ha.

Rysunek 1.: Ujęcie statystyczne powierzchni terenów pogórnich i przemysłowych będących w bazie OPI TPP 2.0.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy OPI TPP 2.0.

Analiza porównawcza wykazała, że tereny pogórnice w regionie charakteryzują się statystycznie większymi powierzchniami niż tereny przemysłowe. Połowa terenów pogórnich posiada powierzchnię mniejszą od 9,7 ha, a 25% z nich mniejszą niż 4 ha, tymczasem w przypadku terenów przemysłowych połowa charakteryzuje się powierzchnią mniejszą niż 6,7 ha, a 25% mniejszą niż 2,9 ha. W przypadku terenów przemysłowych zauważa się natomiast mniejszą rozpiętość liczoną jako różnica pomiędzy największym i najmniejszym powierzchniowo terenem. Rozpiętość ta w odniesieniu do tych terenów wynosi 24,4 ha, natomiast w przypadku terenów pogórnich ponad 30 ha.

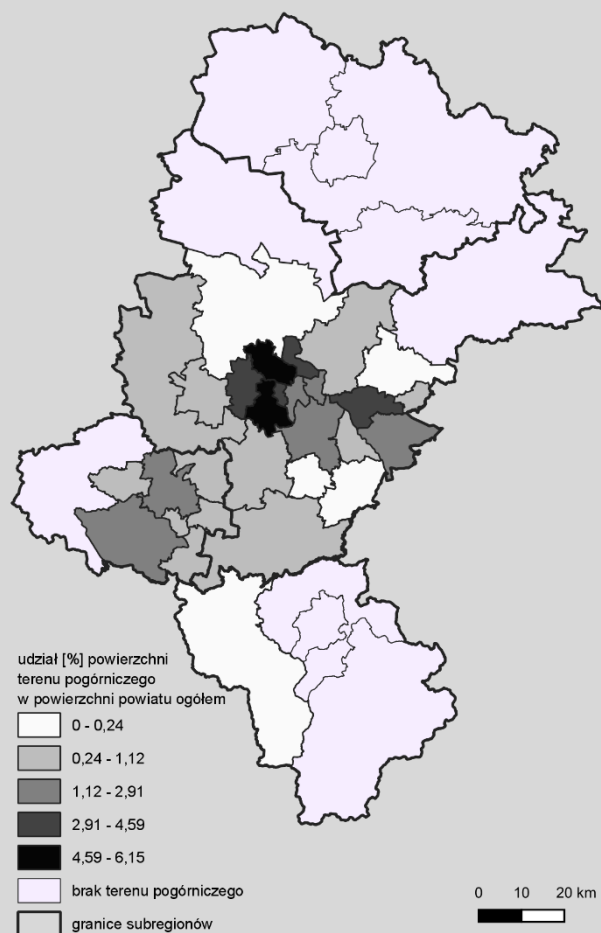
¹ Definicja na potrzeby bazy OPI TPP 2.0: Teren, na którym była prowadzona działalność górnicza (wyłącznie podziemna eksploatacja węgla kamiennego) lub działalność bezpośrednio z nią związana. Granice terenu wynikają z obszaru historycznie zajmowanego pod wyżej opisaną działalność, przebiegu granic działek geodezyjnych oraz aktualnej struktury przestrzennej. Zasięg terenu jest wypadkową tych trzech składników. Baza obejmuje wyłącznie tereny, którym nie nadano nowych funkcji gospodarczych lub społecznych, albo nadano je tylko dla części terenu.

² Definicja na potrzeby bazy OPI TPP 2.0: Teren, na którym była prowadzona działalność przemysłowa (inna niż podziemna eksploatacja węgla kamiennego). Granice terenu wynikają z obszaru historycznie zajmowanego pod wyżej opisaną działalność, przebiegu granic działek geodezyjnych oraz aktualnej struktury przestrzennej i jest wypadkową tych trzech składników. Baza obejmuje wyłącznie tereny, którym nie nadano nowych funkcji, albo nadano je tylko dla części terenu.

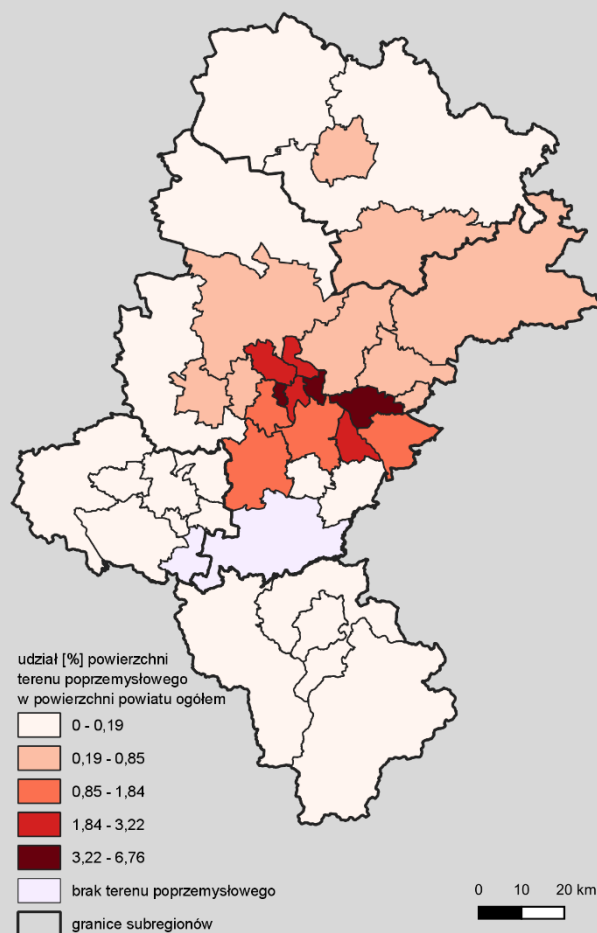

Rozmieszczenie przestrzenne terenów przemysłowych i pogórnicych w województwie śląskim, wyrażone wskaźnikiem określonym jako odsetek terenu pogórnicych lub przemysłowego w powierzchni powiatu ogółem przedstawiono na mapach poniżej.

Mapa 1. Udział powierzchni terenu pogórnicych w powierzchni powiatu ogółem (stan na listopad 2023 r.).

Mapa 2. Udział powierzchni terenu przemysłowego w powierzchni powiatu ogółem (stan na listopad 2023 r.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy OPI TPP 2.0.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy OPI TPP 2.0.

Jak przedstawiono na powyższych mapach, zdecydowana większość terenów przemysłowych i pogórnicych zlokalizowana jest w granicach Metropolii Górnośląskiej³.

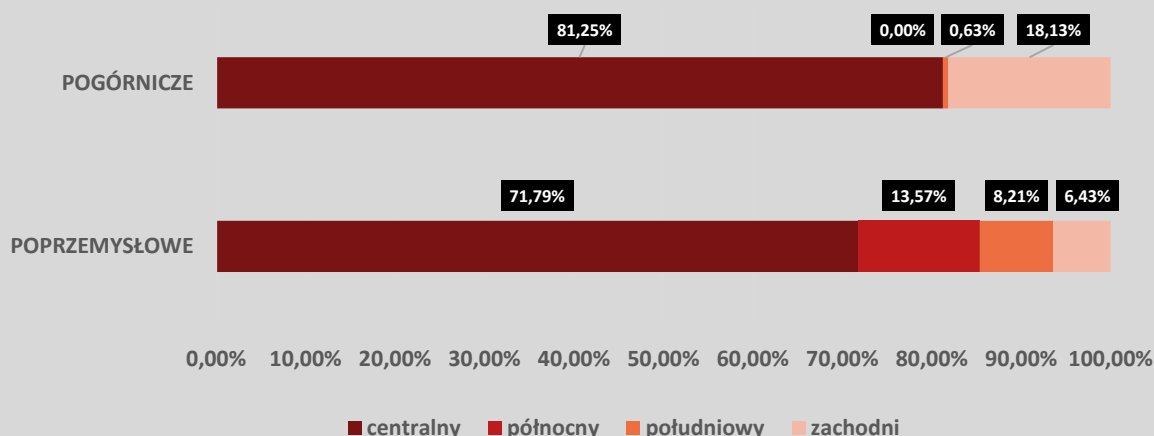
W przypadku udziału wskazanych terenów na powierzchni ogółem, największy odsetek powierzchni zajętych przez tereny pogórnicych występuje w miastach Bytom oraz Ruda Śląska, natomiast największe nasycenie terenami przemysłowymi występuje w miastach Świętochłowice oraz Siemianowice Śląskie. Największa liczba terenów pogórnicych znajduje się na terenie: m. Świętochłowice, m. Siemianowice Śląskie, m. Zabrze, m. Ruda Śląska,

³ Metropolia Górnośląska zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030", rozumiana jako obszar funkcjonalny, na którym obserwujemy zwartość zabudowy i intensywne przepływy gospodarcze. Składający się z 23 miast, w tym 22 miast należących do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM) oraz miasta Jaworzna.

m. Sosnowiec, natomiast największa liczba terenów przemysłowych na terenie: pow. tarnogórski, pow. zawierciański.

W podziale na subregiony województwa, największy odsetek, zarówno obszarów pogórnich, jak i przemysłowych (w liczbach bezwzględnych) znajduje się w subregionie centralnym, powyżej 70%. W subregionie zachodnim znajduje się ponad 18% obszarów pogórnich i ponad 6% przemysłowych, a południowym ponad 8% przemysłowych i niespełna 1% pogórnich. Subregion północny posiada jedynie obszary przemysłowe, które mają udział 13% w skali województwa.

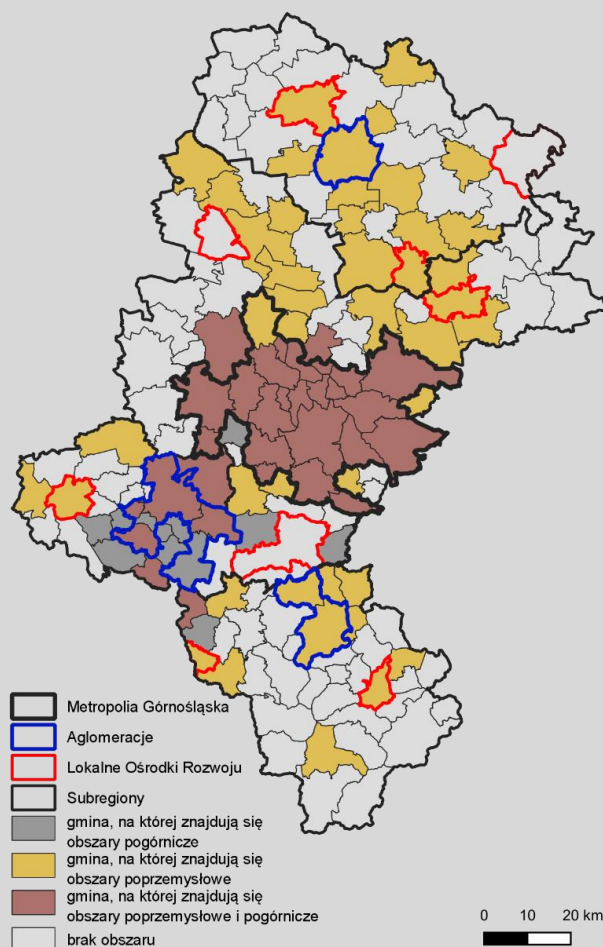
Wykres 1. Tereny pogórnice i przemysłowe w ujęciu subregionów województwa śląskiego (stan na listopad 2023 r.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy OPI TPP 2.0.

W Metropolii Górnośląskiej znajduje się 53% wszystkich obszarów przemysłowych województwa śląskiego oraz 79% obszarów pogórnich. Obszary pogórnice znajdują się jeszcze na terenie Aglomeracji Rybnickiej, natomiast obszary przemysłowe zlokalizowane są we wszystkich aglomeracjach (stanowiąc minimalny odsetek - 2% ogółu obszarów). Tylko na terenie trzech lokalnych ośrodków rozwoju, tj. Pszczyny, Koniecpola, Lublińca nie zidentyfikowano żadnych terenów przemysłowych i pogórnich.

Mapa 3. Gminy z województwa śląskiego, na terenie których znajdują się tereny przemysłowe i/lub pogórniczne (stan na listopad 2023 r.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy OPI TPP 2.0.

Dane zgromadzone w ramach bazy pozwalają również na określenie m.in. poziomu skomunikowania terenów przemysłowych i pogórnicznych zidentyfikowanych w ramach projektu OPI-TPP 2.0. Jest to jedna z ważniejszych cech, wpływających na atrakcyjność inwestycyjną terenu. Do zmiennych, opisujących analizowaną cechę należą:

- Bezpośredni dojazd do terenu;
- Przystanek komunikacji miejskiej w odległości do 250m;
- Linia kolejowa w pobliżu;
- Odległość od autostrady.

Nieco ponad 60% terenów przemysłowych i pogórnicznych posiada bezpośredni dojazd do terenu. Słabiej wypada skomunikowanie transportem publicznym. Zaledwie 35% tych terenów charakteryzuje się dobrą dostępnością przystanku komunikacji miejskiej w odległości do 250 m. Dostępność linii kolejowej można określić na poziomie ok. 40%, z czego odpowiednio relatywnie większy odsetek dobrze skomunikowanych obszarów przypada na tereny pogórniczne (prawie 47%), niż tereny przemysłowe (nieco ponad 33%). We wszystkich przypadkach najczęściej dobrze skomunikowanych obszarów zlokalizowanych jest w subregionie centralnym, w szczególności w granicach Metropolii Górnośląskiej.

2. Analiza funkcjonalno-prawna nowych terenów w bazie

Tereny pogórnice

W ramach przeprowadzonej aktualizacji jesiennej do bazy dodano dwa nowe tereny pogórnice, zlokalizowane w Jastrzębiu Zdroju. (*aktualizacja na dzień: 14.11.2023 r.*). Są to tereny po zrehabilitowanych hałdach o łącznej powierzchni 19,2 ha. Tereny te sąsiadują bezpośrednio z zabudową mieszkaniową i usługową. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sklasyfikowane są jako tereny leśne oraz tereny zieleni nieurządzonej.

Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę nowo dodanych terenów pogórnicznych i przemysłowych. Dla każdego z terenów załączono również zdjęcie sferyczne oraz ortofotomapę. Więcej informacji, w tym raport o terenach oraz ich waloryzacja dostępna jest na stronie <https://www.opi-tpp.pl>.

Specyfikacja nowych terenów pogórnicznych

Teren pogórnicy nr 345

- Powierzchnia: 3.1 ha
- Typ terenu: Hałda / składowisko
- Gmina: Jastrzębie Zdrój
- Ulica: Powstańców Śląskich
- Własność terenu: Skarb Państwa
- Sąsiedztwo: mieszkaniowe, rolne
- MPZP: Tereny leśne

Teren po zrehabilitowanej hałdzie odpadów powęglowych w Skrzeczkowicach. Teren w całości zadrzewiony.

Teren pogórnicy nr 346

- Powierzchnia: 16.2 ha
- Typ terenu: Hałda / składowisko
- Gmina: Jastrzębie Zdrój
- Ulica: Pszczyńska
- Własność terenu: Skarb Państwa, Gmina
- Sąsiedztwo: mieszkaniowe, usługowe
- MPZP: Tereny zieleni nieurządzonej

Teren po zrekultywowanej hałdzie odpadów powęglowych w sołectwie Bzie. Teren porośnięty niską roślinnością. W sąsiedztwie zlokalizowano obiekty usługowe.

Tereny przemysłowe

W ramach przeprowadzonej aktualizacji jesiennej do bazy dodano również 11 nowych terenów przemysłowych, zlokalizowanych w przeważającej części w Subregionie Południowym, o łącznej powierzchni 40,5 ha. (*aktualizacja na dzień:* 14.11.2023 r.). Prawie połowa z nich (5 terenów) zlokalizowanych jest w Bielsku-Białej. W przeważającej części są to tereny po zlikwidowanych zakładach przemysłowych lub tereny po eksploatacji surowców (innych niż węgiel kamienny). Nowe tereny w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego posiadają różne funkcje, m.in.: usługowe, infrastruktury technicznej, zieleni, usług sportu, a tylko 3 z nich nie jest objętych MPZP. Każdy ze wskazanych terenów posiada także bezpośredni dojazd do terenu. Ponad 70% z nich (8 terenów) zlokalizowanych jest w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, a ponad połowa w sąsiedztwie terenów zielonych i zabudowy usługowej.

Specyfikacja nowych terenów przemysłowych

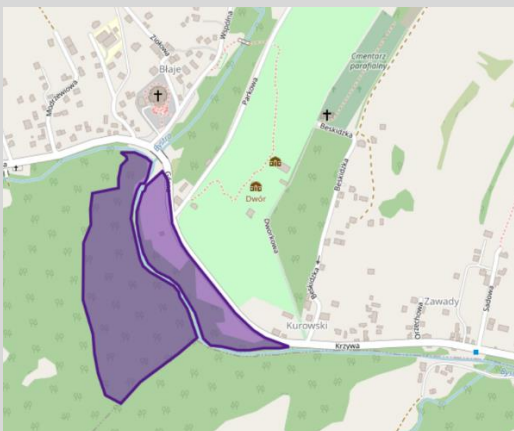
Teren przemysłowy nr 294

- Powierzchnia: 2.3 ha
- Typ terenu: Dawna cegielnia
- Gmina: Żywiec
- Ulica: Kabaty
- Własność terenu: Inne
- Sąsiedztwo: mieszkaniowe, zieleni, przemysłowe
- MPZP: Teren infrastruktury technicznej

Teren po byłym wyrobisku pociągów i cegielni, oraz w późniejszym okresie składowisku odpadów innych niż niebezpieczne. Obecnie teren w trakcie prac rekultywacyjnych.

Teren przemysłowy nr 295

- Powierzchnia: 8.4 ha
- Typ terenu: Teren po eksploatacji surowców
- Gmina: Milówka
- Ulica: Krzywa
- Własność terenu: Gmina, Skarb Państwa, Inne
- Sąsiedztwo: dolina rzeczna, zielone
- MPZP: Teren zabudowy usług turystycznych; teren zabudowy usług sportu; teren zieleni przyrodnej i nieurządzonej

Teren po byłym kamieniołomie. Kamieniołom działał od końca XIX wieku do lat 90 wieku XX, przy czym szczyt wydobywania kamienia (piaskowca krośnieńskiego) miał miejsce po drugiej wojnie światowej. Obecnie część terenu wykorzystywana jest jako plac składowy i manewrowy.

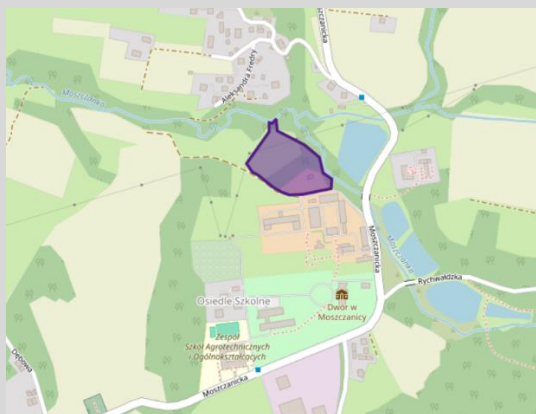
Teren przemysłowy nr 296

- Powierzchnia: 15.8 ha
- Typ terenu: Teren po eksploatacji surowców
- Gmina: Jaworzno
- Ulica: Dolomitowa
- Własność terenu: Skarb Państwa
- Sąsiedztwo: zielone
- MPZP: Teren zieleni rekreacyjnej

Teren po byłym kamieniołomie. Eksploatacja wapieni rozpoczęła się w 1954 r. i postępowała od północy, przechodząc w kierunku zachodnim. Eksploatacja wciniała się w zbocze wzgórza Sadowa Góra tworząc wyrobisko węgłbne.

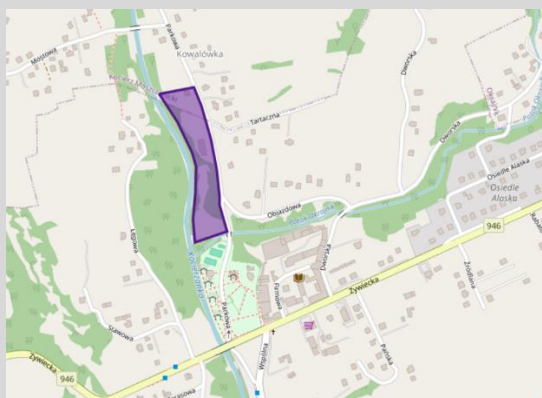
Teren przemysłowy nr 297

- Powierzchnia: 1.2 ha
- Typ terenu: Zlikwidowana oczyszczalnia ścieków
- Gmina: Żywiec
- Ulica: Moszczanicka
- Własność terenu: Inne
- Sąsiedztwo: usługowe, zielone
- MPZP: Teren infrastruktury technicznej; Teren zieleni

Teren po byłej oczyszczalni ścieków i jej osadnikach. Obszar zlokalizowany w sąsiedztwie stadniny koni i ośrodka edukacji. Teren nieuporzadkowany z elementami infrastruktury, w znacznej części zarośnięty.

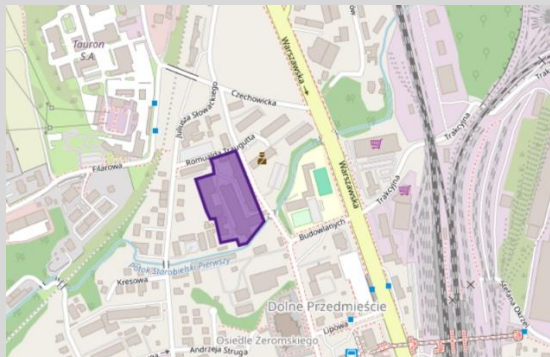
Teren poprzemysłowy nr 298

- Powierzchnia: 1.7 ha
- Typ terenu: Zlikwidowany zakład przemysłowy
- Gmina: Lękawica
- Ulica: Parkowa
- Własność terenu: Gmina
- Sąsiedztwo: zielone, mieszkaniowe
- MPZP: Teren produkcyjny i usługowy

Teren nieuporządkowany z elementami infrastruktury, w znacznej części zarośnięty. Teren po zlikwidowanym tartaku. Teren został uprzątnięty, a istniejący budynek tymczasowo zaadaptowany.

Teren poprzemysłowy nr 299

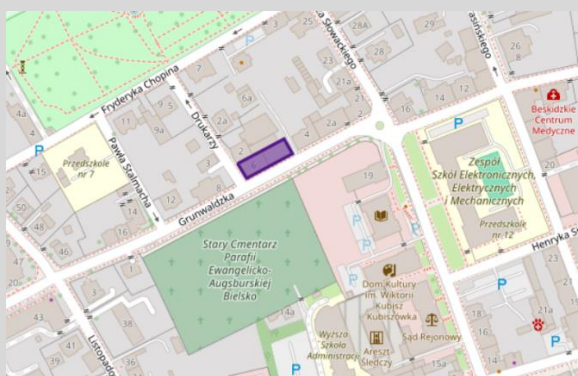

- Powierzchnia: 1.2 ha
- Typ terenu: Zlikwidowany zakład przemysłowy
- Gmina: Bielsko-Biała
- Ulica: Traugutta
- Własność terenu: Skarb Państwa
- Sąsiedztwo: mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe
- MPZP: Brak planu

Budynki dawnych Bielskich Zakładów Wyrobów Filcowych. Obecnie budynki w większej części stanowią pustostany.

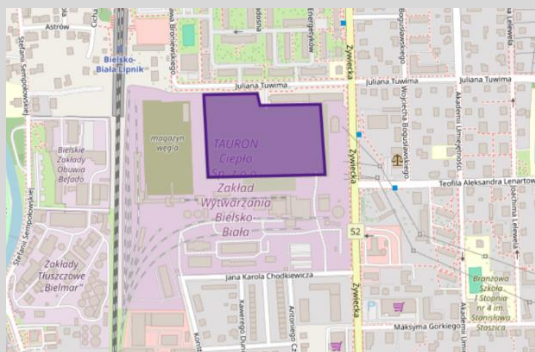
Teren poprzemysłowy nr 300

- Powierzchnia: 0.1 ha
- Typ terenu: Zlikwidowany zakład przemysłowy
- Gmina: Bielsko-Biała
- Ulica: Grunwaldzka
- Własność terenu: Gmina
- Sąsiedztwo: mieszkaniowe, usługowe
- MPZP: Tereny zabudowy usługowo-mieszkaniowej, śródmiejskiej

Teren pofabryczny Bielskich Zakładów Graficznych, którego zabudowania wpisane są do gminnej ewidencji zabytków. Po 1945 roku na wyznaczonym terenie znajdowały się Bielskie Zakłady Graficzne. Wcześniej, od 1848 roku istniała tam drukarnia Karla Prochaski.

Teren poprzemysłowy nr 301

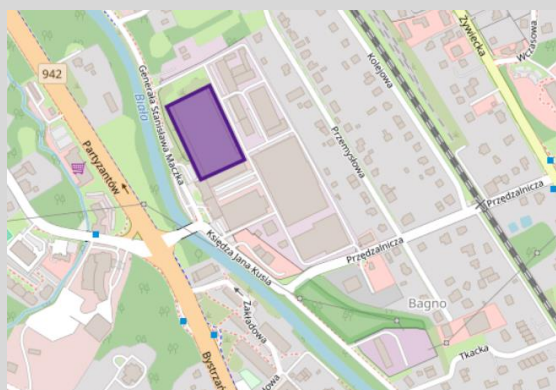

- Powierzchnia: 3.1 ha
- Typ terenu: Zlikwidowany zakład przemysłowy
- Gmina: Bielsko-Biała
- Ulica: Żywiecka
- Własność terenu: Skarb Państwa
- Sąsiedztwo: mieszkaniowe, usługowe
- MPZP: Brak planu

Teren pofabryczny znajdujący się w granicach funkcjonującej elektrociepłowni. Na wyznaczonym obszarze znajdowała się elektrociepłownia z lat 1957-1960. Część budynków została wyburzona, teren nadal jest ogrodzony.

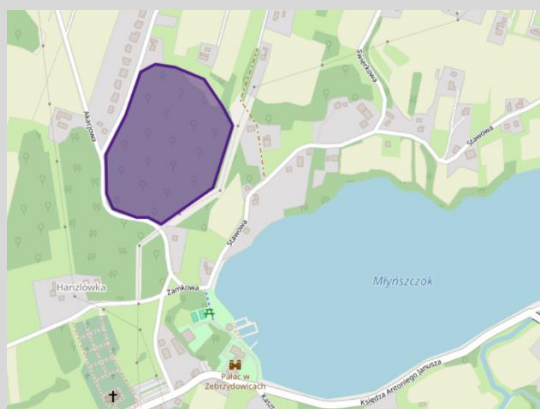
Teren poprzemysłowy nr 302

- Powierzchnia: 0.9 ha
- Typ terenu: Zlikwidowany zakład przemysłowy
- Gmina: Bielsko-Biała
- Ulica: Gen. S. Maczka
- Własność terenu: Skarb Państwa
- Sąsiedztwo: mieszkaniowe, usługowe
- MPZP: Tereny usług

Obszar jest częścią terenu pofabrycznego - zakładu włókienniczego, w którym znajdowała się fabryka sukna i wyrobów wełnianych Eduarda Zipsera, założona w 1841 roku. Pierwotna zabudowa pochodzi z 1850-1888, przebudowana po 1945 roku.

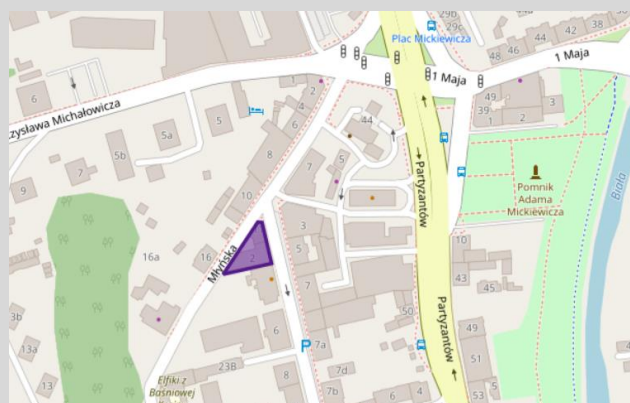
Teren poprzemysłowy nr 303

- Powierzchnia: 5.1 ha
- Typ terenu: Teren po eksploatacji surowców
- Gmina: Zebrzydowice
- Ulica: Akacja
- Własność terenu: Skarb Państwa
- Sąsiedztwo: zbiorniki wodne, mieszkaniowe, zielone
- MPZP: Tereny lasów i zadrzewień

Teren po byłej zwirowni w Zebrzydowicach (funkcjonowała w latach 70-tych XX wieku) położony jest na skarpie obszar porośnięty samosiejkami (drzewa) zaniedbany, zagłębienia po wyrobiskach. W bezpośrednim sąsiedztwie terenów rekreacyjnych, zamku w Zebrzydowicach i stawu "Młynszczok".

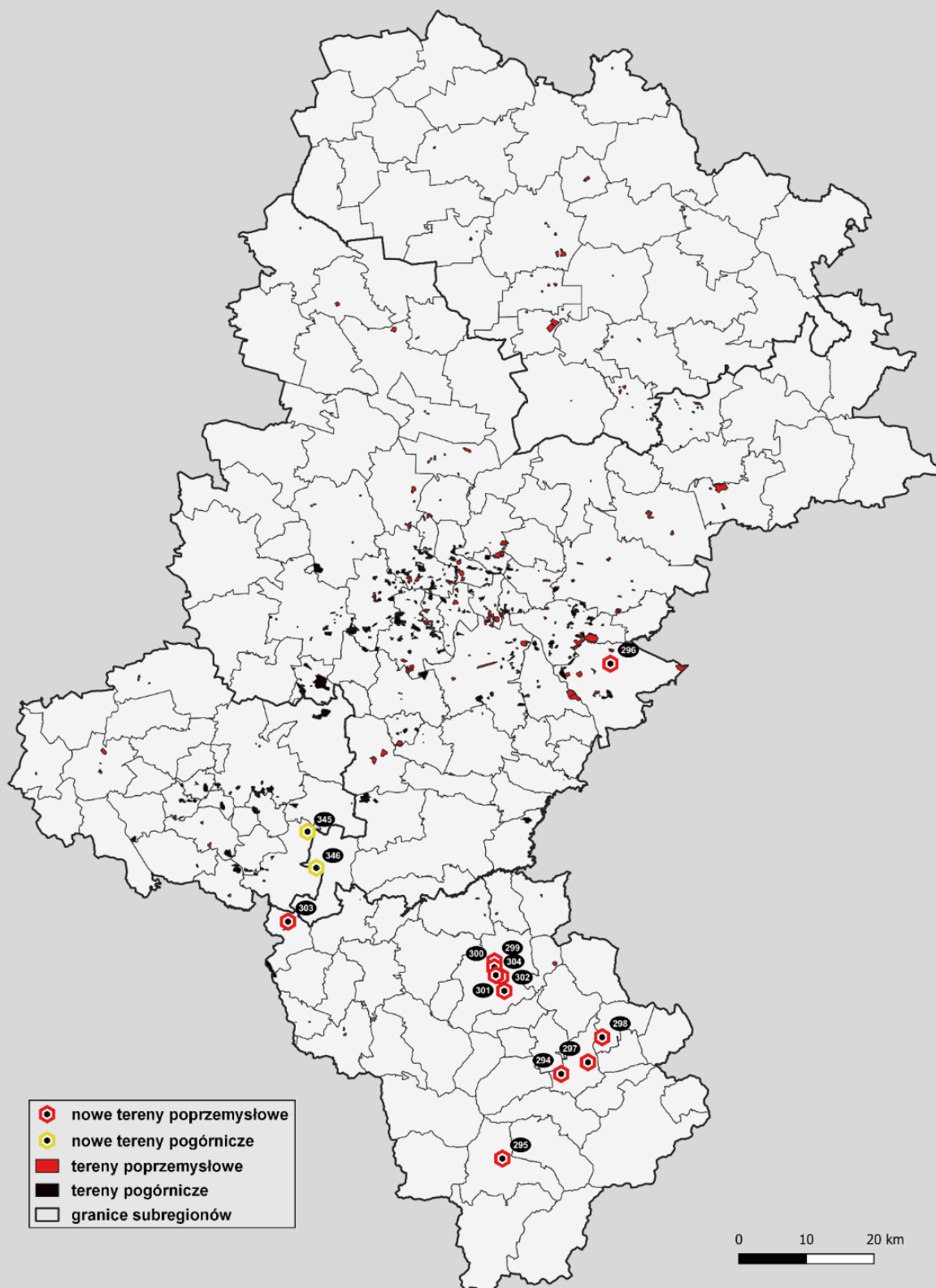
Teren przemysłowy nr 304

- Powierzchnia: 0.7ha
- Typ terenu: Zlikwidowany zakład przemysłowy
- Gmina: Bielsko-Biała
- Ulica: Młyńska
- Własność terenu: Gmina
- Sąsiedztwo: usługowe, mieszkaniowe
- MPZP: Brak planu

Budynki służyły istniejącej od 1884 r. firmie Zipser - dawnej fabryce sukna Karla Trugotta Zipsera. Przeznaczone były jako zabudowania spedycyjne, magazyny, składy. Obecnie budynki w bardzo złym stanie technicznym.

Mapa 4. Tereny poprzemysłowe i pogórnice w województwie śląskim, ze szczególnym uwzględnieniem terenów nowododanych (stan na listopad 2023 r.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy OPI TPP 2.0.

3. Analiza terenów przemysłowych, zdewastowanych, zdegradowanych, dofinansowanych środkami FE SL 2021-2027

Na potrzeby niniejszego opracowania przeprowadzono analizę dotyczącą wsparcia działań na terenach przemysłowych, zdewastowanych i zdegradowanych, z wykorzystaniem środków UE. Analiza ta polegała na weryfikacji zawartości regulaminów konkursów (wraz z załącznikami) ogłaszanych dla poszczególnych działań Programu FE SL 2021-2027, pod kątem obecności kryteriów, które wspierają podejmowanie działań na wskazanych powyżej terenach.

Na dzień opracowania przedmiotowego dokumentu, realizacja projektu na terenach przemysłowych, zdegradowanych, zdewastowanych podlegała ocenie jedynie w ramach Priorytetu FESL.10.00 Fundusze Europejskie na transformację.

Poniżej zawarto informacje dotyczące projektów, które zostały ocenione pozytywnie i zostały wybrane do dofinansowania w ramach tego priorytetu (analiza na podstawie publikowanych list ocenionych projektów). Należy nadmienić, że analiza została przeprowadzona dla naborów wniosków o dofinansowanie rozstrzygniętych do dnia 30 czerwca 2024 r. Ponadto analizy dotyczące projektów realizowanych na terenie wskazanym w bazie OPI TPP 2.0, dotyczyły jedynie tych projektów, w których beneficjenci wprost wskazali jaki numer w bazie został nadany danemu terenowi lub w przypadku, gdy opis terenu umożliwiał poprawną jego identyfikację w bazie.

Na podstawie *Szczegółowego opisu projektu*, stanowiącego jeden z elementów wniosków o dofinansowanie, podjęto również próbę wskazania nowych kierunków zagospodarowania terenów pogórnich oraz przemysłowych. Należy jednak podkreślić, że względu na ograniczenia z zakresu polityki ochrony danych, w przypadku naborów konkursowych, analiza nowych kierunków zagospodarowania została przeprowadzona jedynie dla wniosków z podpisaną umową o dofinansowanie, w tym ujętych na *Liście projektów realizowanych z programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027*, publikowanej na oficjalnej stronie programu (stan na dzień 1 sierpnia 2024 r.)

Priorytet FESL.10 Fundusze Europejskie na transformację

Priorytet FESL.10 Fundusze Europejskie na transformację finansowany jest z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach szóstego celu polityki spójności na lata 2021-2027, tj. *Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.*

W ramach tego priorytetu teren przemysłowy, zdewastowany, zdegradowany stanowi obszar, który został poddany niekorzystnym dla ludzi lub środowiska przekształceniom lub zanieczyszczeniom, powodującym utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów i/lub obiektów w związku z realizowaną na nim lub oddziałującą na niego działalnością ludzką.

Działanie 10.03 Wsparcie MŚP na rzecz transformacji

Na podstawie Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (SZOP FESL 2021-2027) wsparciem w ramach działania mogą zostać objęte 4 typy projektów przyczyniające się do transformacji województwa śląskiego, tj.:

- Makroinwestycje w MŚP – pomoc skierowana na zasadniczą zmianę procesu produkcji, dywersyfikację działalności, zwiększenie zdolności produkcyjnej i utworzenie nowego zakładu. Dofinansowaniu mogą podlegać inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne i prawne, roboty i materiały budowlane;
- Mikroinwestycje w MŚP – projekty przyczyniające się do dywersyfikacji lub zasadniczej zmiany (w tym automatyzacji) procesu produkcji. Dofinansowaniu mogą podlegać inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne i prawne;
- Przemysł czasu wolnego w MŚP – projekty obejmujące realizację inwestycji produkcyjnych w obszarze zaliczanym do przemysłu czasu wolnego, w tym turystyki postindustrialnej. Wsparcie jest przyznawane na inwestycje produkcyjne polegające na zagospodarowaniu terenów i obiektów na terenach poprzemysłowych, zdewastowanych i zdegradowanych;
- Wsparcie rozwoju działalności rzemieślniczej – pomoc skierowana na rozwój i utrzymanie działalności rzemieślniczej przedsiębiorstwa.

W zakresie działania wspierane mogą być m.in. inwestycje przyczyniające się do zmiany profilu działalności, wprowadzenia neutralnych dla klimatu produktów, usług, procesów, zdobycia nowych rynków, stworzenia i utrzymania miejsc pracy, redukcji zużycia surowców, ograniczenia masy odpadów, zwiększenia reużycia produktów, efektywnego gospodarowania zasobami oraz ograniczające zużycie energii w procesach produkcyjnych. Dopuszcza się wspieranie rozwoju kompetencji osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach.

Wsparcie adresowane jest do przedsiębiorstw z sektora MŚP. Maksymalny poziom dofinansowania wynosi 85%. Nabór nr FESL.10.03-IP.01-026/23 dotyczył typu Makroinwestycje w MŚP, natomiast nabór nr FESL-10.03.IP.01-058/23 typu Mikroinwestycje w MŚP. Oba nabory zostały przeprowadzone w trybie konkurencyjnym.

Nabór FESL.10.03-IP.01-026/23

Kryterium merytoryczne⁴

Miejsce realizacji na terenach poprzemysłowych, w tym pogórnicznych zgodnie z bazą OPI-TPP

Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania

---

W ramach naboru nr **FESL.10.03-IP.01-026/23** dla działania *10.03 Wsparcie MŚP na rzecz transformacji* złożonych zostało 201 wniosków. Pozytywnie ocenionych zostało 136 wniosków na łączną kwotę 1 430 117 881,78 zł, z czego 92 wybrano do dofinansowania na łączną kwotę 957 552 485,2 zł (67,0% środków we wnioskach pozytywnie ocenionych).

---

⁴ <https://funduszeue.slaskie.pl/lsi/nabor/26>

Spośród wszystkich wybranych do dofinansowania wniosków 4 z nich obejmują tereny pogórnice i przemysłowe, będące w bazie OPI TPP 2.0.

Łączna wartość dofinansowania na projekty realizowane na terenach pogórnich i przemysłowych, będących w bazie OPI TPP 2.0.: 47 572 538,74 zł (3,3% środków wniosków pozytywnie ocenionych; 5,0% środków wniosków wybranych do dofinansowania).

Projekty realizowane na obszarach pogórnich i przemysłowych – baza OPI TPP 2.0

Tytuł projektu: **Innowacje w firmie odpowiedzią na transformację regionu**

- Teren OPI: przemysłowy 113
- Lokalizacja: Lędziny; Teren po nieczynnym składzie piasku Kopalni "Maczki Bór"

Celem projektu jest rozwój firmy polegający na zasadniczej zmianie procesu produkcji oraz dywersyfikacji zakładu, który umożliwi łagodzenie wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji. Projekt polegać będzie na budowie nowej hali produkcyjnej, zakupie maszyn do produkcji oraz niezbędnego oprogramowania. Dzięki planowanej inwestycji firma przewiduje wprowadzić nowe produkty na rynek, wzrost produkcji, skrócenie procesu realizacji zleceń, a także znaczący wzrost przychodów. Wnioskodawca planuje zatrudnić w wyniku realizacji projektu 4 osoby, co przyczyni się do łagodzenia efektów wdrażania transformacji energetycznej na terenie województwa śląskiego. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych i ekologicznych rozwiązań zarówno w procesie budowy hali, jak i zakupu nowoczesnych maszyn produkcyjnych oraz niezbędnego oprogramowania projekt będzie realizował założenia gospodarki obiegu zamkniętego, a zastosowanie OZE w projekcie pozwoli wykorzystać energię odnawialną zarówno do procesu produkcyjnego jak i do funkcjonowania hali. Maszyny produkcyjne zakupione w projekcie będą wykazywały się wysoką klasą energetyczną, co przełoży się na pozytywny wpływ na środowisko naturalne i wpłynie pozytywnie na proces transformacji.

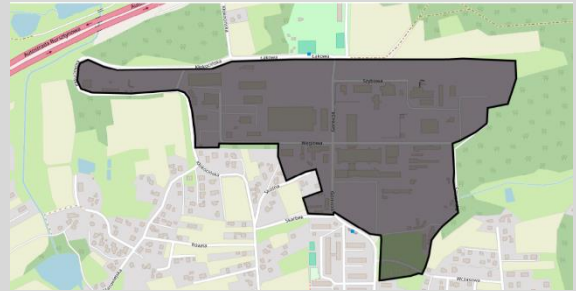
Tytuł projektu: Dywersyfikacja działalności spółki poprzez wdrożenie proekologicznej produkcji opartej na własnej pracy badawczej

- Teren OPI: przemysłowy 222
- Lokalizacja: Świętochłowice; Teren hałdy pomiędzy nieistniejącymi Hutą Cynku Silesia oraz Kopalnią Matylda

Głównym celem projektu jest dywersyfikacja działalności przedsiębiorstwa uwzględniająca łagodzenie skutków gospodarczych, środowiskowych, zatrudnieniowych i społecznych związanych z transformacją. Sam projekt polegać będzie na budowie hali produkcyjnej oraz zakupie 13 sztuk środków trwałych umożliwiających wdrożenie nowego produktu w postaci mieszanki z materiałów pochodzących z recyklingu z dodatkiem odpadów gumowych, przeznaczonej do budowy podbudowy pod torowiska tramwajowe i kolejowe. Wdrożona mieszanka będzie wykorzystywana przez wnioskodawcę w ramach realizowanych we własnym zakresie kontraktów budowlanych, jak i sprzedawana zainteresowanym firmom z sektora budownictwa drogowego. Nowy produkt, jak i proces jego wytworzenia, stanowi innowację technologiczną nieznaną i niestosowaną dotychczas, natomiast sam projekt ma na celu dodatkowo wdrożenie innowacji nietechnologicznej - organizacyjnej, w obszarze zarządzania jakością. Co istotne, w ramach inwestycji przewiduje się także kompletny system fotowoltaiki, co znajdzie bezpośrednie przełożenie na wzrost autonomii i bezpieczeństwa energetycznego przedsiębiorstwa oraz wpłynie na większe niezależenie od gospodarki węglowej. Jednym z elementów inwestycji będzie także wzrost zatrudnienia w spółce celem obsługi nowo wdrażanego procesu.

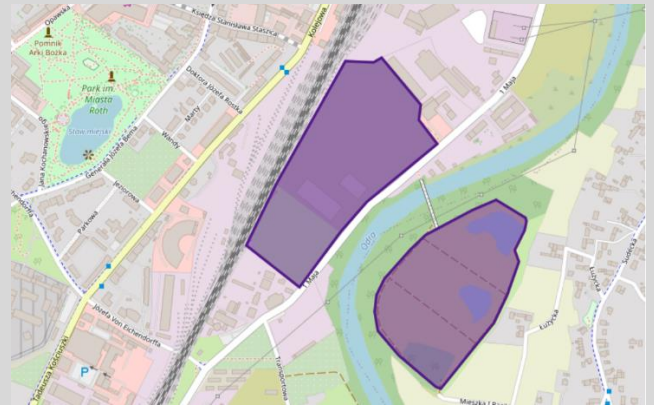
Tytuł projektu: Dywersyfikacja działalności spółki poprzez wdrożenie do oferty nowego produktu zgodnego z założeniami zielonej transformacji

- Teren OPI: pogórnicy 309
- Lokalizacja: Żory; Teren po zlikwidowanej w 1997r. kopalni Żory

Głównym celem projektu jest dywersyfikacja działalności przedsiębiorstwa uwzględniająca łagodzenie skutków gospodarczych, środowiskowych, zatrudnieniowych i społecznych związanych z transformacją. Sam projekt polega na budowie nowej hali magazynowej z zapleczem socjalnym, modernizacji dwóch hal (produkcyjnej i magazynowej) oraz zakupie 3 sztuk środków trwałych umożliwiających wdrożenie nowej działalności produkcyjnej w strukturę przedsiębiorstwa oraz produktu w postaci folii termokurczliwej z dodatkiem regranulatu. Wdrożony produkt będzie dedykowany głównie dla odbiorców z szeroko pojętego rynku spożywczego i przemysłowego oraz do innych producentów użytkujących linie pakujące. Sam projekt ma na celu dodatkowo wdrożenie innowacji procesowej i produktowej oraz nietechnologicznej (organizacyjnej) na poziomie przedsiębiorstwa. Co istotne, przewidziane do zakupu w ramach inwestycji środki trwałe przewidują także kompletny system fotowoltaiki, co znajdzie bezpośrednie przełożenie na wzrost autonomii i bezpieczeństwa energetycznego przedsiębiorstwa oraz wpłynie na większe uniezależnienie od gospodarki węglowej. Jednym z elementów projektu będzie także utworzenie nowych miejsc pracy w spółce celem obsługi wdrażanego w wyniku inwestycji procesu.

Tytuł projektu: Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w przedsiębiorstwie z branży szklarskiej

- Teren OPI: przemysłowy 169
- Lokalizacja: Racibórz; Teren po zlikwidowanej cukrowni

Planowane przedsięwzięcie dotyczy inwestycji w środki trwałe i aktywa niematerialne dla przedsiębiorstwa, które zostaną wykorzystane do produkcji towarów i usług, zapewniając tym samym wkład w akumulację brutto i zatrudnienie. Projekt dotyczy inwestycji produkcyjnej, przyczyniającej się do wdrożenia nowego profilu działalności i wprowadzenia nowych/ulepszonych neutralnych dla klimatu produktów, usług, procesów, zdobycia nowych rynków i stworzenia nowych miejsc pracy. Wnioskodawca planuje wdrożenie przyjaznych środowisku innowacyjnych rozwiązań w zakresie obróbki szkła i malowania proszkowego. Wdrażana innowacja procesowa tj. innowacyjna technologia dotycząca obróbki szkła, wsparta zrobotyzowanym automatycznym systemem do obsługi operacji - pozwoli na wdrożenie 3 innowacji produktowych: ukosowanie szkła, szlifowanie szkła, zatępienie szkła. Natomiast wdrożenie innowacji procesowej tj. innowacyjnej technologii dot. malowania proszkowego umożliwi wdrożenie 2 innowacji produktowych: malowanie proszkowe metali i malowanie proszkowe szkła.

Nabór FESL.10.03-IP.01-058/23
Kryterium merytoryczne⁵

Miejsce realizacji na terenach przemysłowych, w tym pogórnicych zgodnie z bazą OPI-TPP 2.0.

Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania

---

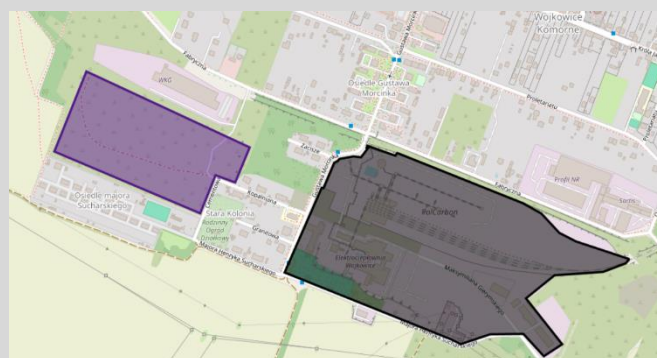
W ramach naboru nr **FESL-10.03.IP.01-058/23** dla działania 10.03 *Wsparcie MŚP na rzecz transformacji, Typ projektu Mikroinwestycje w MŚP* złożonych zostało 457 wniosków. Pozytywnie ocenionych było 268 wniosków na łączną kwotę 216 312 861,75 zł, z czego 236 z nich wybrano do dofinansowania na łączną kwotę 191 312 311,7 zł (88,4% środków we wnioskach pozytywnie ocenionych).

Spośród wszystkich wybranych do dofinansowania wniosków 7 z nich obejmuje tereny pogórnicych i przemysłowe, będące w bazie OPI TPP 2.0.

Łączna wartość wybranych do dofinansowania projektów realizowanych na terenach pogórnicych i przemysłowych, będących w bazie OPI TPP 2.0.: 5 832 496,94 zł (2,7% środków wniosków pozytywnie ocenionych; 3,0% środków wniosków wybranych do dofinansowania)

Projekty realizowane na obszarach pogórnicych i przemysłowych – baza OPI TPP 2.0

Tytuł projektu: **Zwiększenie zdolności produkcyjnych przedsiębiorstwa w wyniku wprowadzenia nowych produktów wraz z instalacją OZE**

- Teren OPI: pogórnicych 63
- Lokalizacja: Wojkowice; Teren po zlikwidowanej kopalni Jowisz

Status projektu – wybrany do dofinansowania (na czas opracowania nie została podpisana umowa o dofinansowanie)

---

⁵ <https://funduszeue.slaskie.pl/lsi/nabor/59>

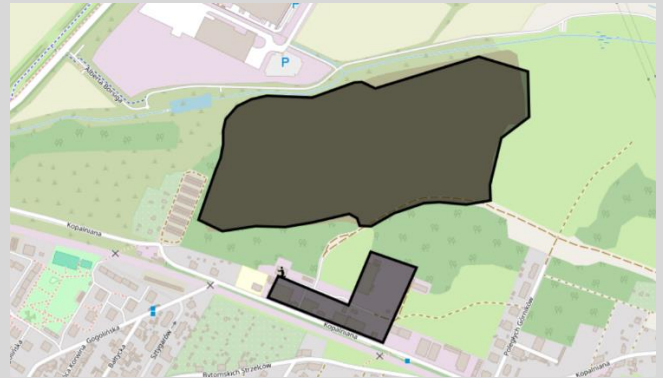
Tytuł projektu: Zakup specjalistycznych maszyn umożliwiających zdywersyfikowanie działalności przedsiębiorstwa

- Teren OPI: pogórnicy 343
- Lokalizacja: Rydułtowy; Teren i zabudowania wokół szybu powietrznego III stanowiącego pozostałość dawnej kopalni „Dicke Verwandtschaft”

Celem projektu jest rozbudowanie możliwości produkcyjnych w sposób umożliwiający zdywersyfikowanie działalności - zaoferowanie na rynku produktów i usług do nowych grup odbiorców. Zakupione zostaną obrabiarka sterowana numerycznie oraz frezarka sterowana numerycznie. Obydwie maszyny zostaną wyposażone w szereg specjalistycznych narzędzi, a całość inwestycji dopełni oprogramowanie typu CAD ułatwiające projektowanie oraz automatyzujące procesy programowania nowych maszyn. Uzupełniająco sfinansowana zostanie instalacja fotowoltaiczna, dzięki której możliwe będzie zmniejszenie ilości energii pierwotnej wykorzystywanej w nowych procesach produkcyjnych. Dzięki inwestycji możliwe będzie zaoferowanie takich usług jak obróbka skrawaniem, obróbka metali, wykonywanie matryc oraz innych wyrobów na zlecenie klienta wg zapotrzebowania. Zakres usług pozwoli na pozyskanie nowych klientów z branż motoryzacyjnej, odnawialnej energii czy kolejnictwa.

Tytuł projektu: Wdrożenie w przedsiębiorstwie nowej produkcji precyzyjną technologią obróbki skrawaniem

- Teren OPI: pogórnicy 234
- Lokalizacja: Zabrze; Obiekty budowlane i infrastruktura po KWK Mikulczyce

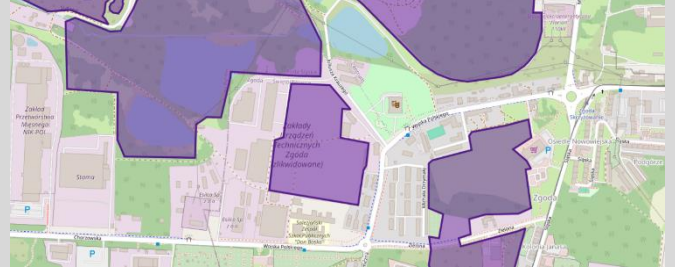
Przyspieszenie transformacji energetyki i ogrzewnictwa opartych na dywersyfikacji wykorzystania dostępnych źródeł energii i paliw przyczyniło się do podjęcia decyzji o dywersyfikacji prowadzonej działalności firmy poprzez uruchomienie nowych usług w branży obróbki metali.

Przedmiotowy projekt polegać będzie na zakupie nowoczesnych urządzeń z technologią CNC, które dają gwarancję precyzyjności i efektywności wykonania. Zakup ten pomoże uruchomić nowe kompleksowe usługi z zakresu obróbki metalowych elementów dokładnych o różnorodnym przeznaczeniu i zrealizować cel firmy, jakim jest wzrost konkurencyjności poprzez dywersyfikację działalności w wyniku stworzenia nowego zaplecza technologicznego dla usług dotąd niewytwarzanych do oferty firmy.

W wyniku realizacji projektu firma osiągnie następujące rezultaty: zakup nowoczesnych urządzeń do obróbki skrawaniem, wprowadzenia nowych usług w branży obróbki metali, zdobycia nowych rynków, zmniejszenia kosztów energii, stworzenia nowych 2 miejsc pracy, dywersyfikacja źródeł przychodu.

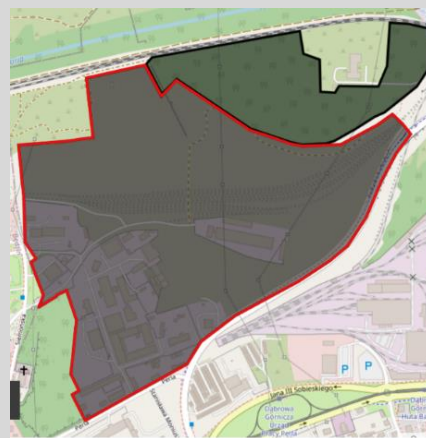
Tytuł projektu: Dywersyfikacja działalności przedsiębiorstwa poprzez inwestycje w maszyny budowlane

- Teren OPI: przemysłowy 218
- Lokalizacja: Świętochłowice; Teren wraz z ruinami byłego Zakładu Urządzeń Technicznych Zgoda, wcześniej Huta Zgoda

Głównym celem projektu jest dywersyfikacja dotychczasowej działalności przedsiębiorstwa i odejście od branży okolagórnicznej poprzez inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe, które przyczynią się do wdrożenia i komercjalizacji usług prac i robót ziemnych, tj. nowej usługi ładowarką i ulepszonej usługi koparko-ładowarką. Realizacja celu projektu wpłynie między innymi na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa poprzez zaoferowanie nowej oraz ulepszonej usługi, co pozwoli na zdobycie nowych rynków i stworzenie nowych miejsc pracy. Jednocześnie zaplanowana inwestycja przyczyni się do zmniejszenia zużycia surowców w procesach produkcyjnych, wdrożenia technologii redukujących masę odpadów, zapobiegających ich powstawaniu, zwiększenia reużycia surowców, recyklingu materiałów oraz efektywnego gospodarowania zasobami.

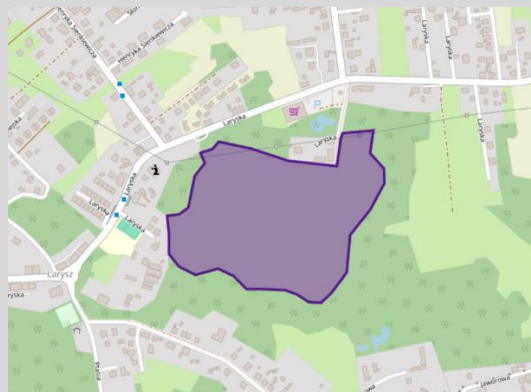
Tytuł projektu: **Wprowadzenie w przedsiębiorstwie nowego produktu i nowego procesu**

- Teren OPI: pogórnice 213
- Lokalizacja: Dąbrowa Górnicza; Tereny dawnej KWK Paryż

Status projektu – wybrany do dofinansowania (na czas opracowania nie została podpisana umowa o dofinansowanie)

Tytuł projektu: **Dywersyfikacja i zmiana procesu świadczenia usług poprzez m.in. wprowadzenie do oferty firmy usługi nakładania powłok termoizolacyjnych ceramicznych**

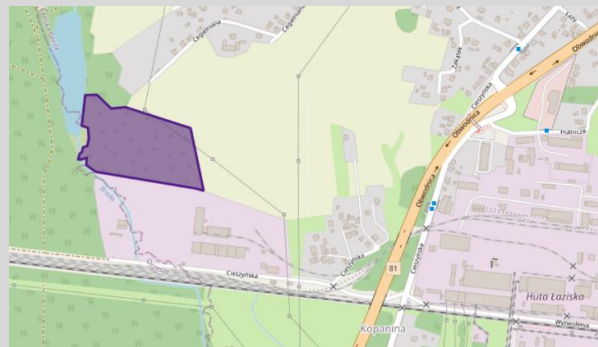

- Teren OPI: przemysłowy 138
- Lokalizacja: Mysłowice; Teren nieczynnej cegielni – Potyki

Status projektu – wybrany do dofinansowania (na czas opracowania nie została podpisana umowa o dofinansowanie)

Tytuł projektu: Wdrożenie procesu recyklingu gruzu rozbiórkowego w celu dywersyfikacji przedsiębiorstwa

- Teren OPI: przemysłowy 118
- Lokalizacja: Łaziska Górne; Pole szlamowe Huty Łaziska
- Status projektu – wybrany do dofinansowania (na czas opracowania nie została podpisana umowa o dofinansowanie)

Działanie 10.06 Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii

Działanie, jak wskazano w SZOP FESL 2021-2027 obejmuje realizację dwóch typów projektów:

- Infrastruktura służąca do produkcji i/lub magazynowania energii z odnawialnych źródeł (projekty inne niż parasolowe i grantowe);
- Infrastruktura służąca do produkcji i/lub magazynowania energii z odnawialnych źródeł w projektach parasolowych i grantowych.

Do zakresu wsparcia należą m.in.:

Budowa, rozbudowa, zakup, montaż infrastruktury służącej do wytwarzania, dystrybucji i magazynowania (na potrzeby danego źródła) energii elektrycznej i cieplnej z odnawialnych źródeł energii wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci, w tym: urządzenia/instalacje wykorzystujące źródła odnawialne oparte na energii, układy hybrydowe, w których w procesie wytwarzania energii wykorzystuje się dwa (lub więcej) różne źródła energii odnawialnej, instalacje OZE wraz z magazynem energii, magazyny energii jako elementu rozbudowy istniejących instalacji do produkcji energii i ciepła z OZE, rekultywacja terenów przeznaczonych pod instalacje OZE, działania edukacyjno-informacyjne, projekty dotyczące energetyki rozproszonej i prosumenckiej, projekty realizowane przez społeczności energetyczne, projekty realizowane w uzgodnieniu z Lokalnymi Grupami Działania, projekty realizowane w formie projektów hybrydowych.

Działanie adresowane jest do następujących grup beneficjentów: administracja publiczna, instytucje nauki i edukacji, instytucje ochrony zdrowia, organizacje społeczne i związki wyznaniowe, partnerstwa, przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, służby publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT). Maksymalny poziom dofinansowania UE może wynieść 100%.

Zgodnie z regulaminami wyboru projektów nabór nr FESL.10.06-IZ.01-010/23 obejmował drugi typ projektu, tj. infrastrukturę służącą do produkcji i/lub magazynowania energii z odnawialnych źródeł w projektach parasolowych i grantowych, natomiast nabór nr FESL.10.06.01-011/23 typ pierwszy - infrastrukturę służącą do produkcji i/lub magazynowania energii z odnawialnych źródeł (projekty inne niż parasolowe i grantowe). Oba nabory przeprowadzono w trybie konkurencyjnym.

Nabór FESL.10.06-IZ.01-010/23 i Nabór FESL.10.06-IZ.01-011/23
Kryterium merytoryczne specyficzne⁶

**Lokalizacja projektu na terenie przemysłowym/ zdegradowanym/
zdeprawianym (dodatkowe punkty za bazę OPI TPP 2.0)⁷**

Spełnienie kryterium nie jest konieczne do przyznania dofinansowania

---

W ramach naboru nr **FESL.10.06-IZ.01-010/23** dla działania *10.6 Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii - projekty grantowe i parasolowe* złożonych zostało 50 wniosków. Pozytywnie ocenionych było 49 wniosków na łączną kwotę 1 403 791 582,78 zł, z czego 7 z nich wybrano do dofinansowania na łączną kwotę 420 784 556,06 zł (30,0 % środków wszystkich wniosków pozytywnie ocenionych).

W ramach naboru nr **FESL.10.06-IZ.01-011/23** dla działania *10.6 Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii* złożonych zostało 143 wnioski. Pozytywnie ocenionych było 131 wniosków z czego 67 z nich wybrano do dofinansowania na łączną kwotę 152 401 569,83 zł (47,6 % środków wszystkich wniosków pozytywnie ocenionych).

Spośród 67 wniosków wybranych do dofinansowania 6 z nich zadeklarowało realizację inwestycji na terenach przemysłowych/zdegradowanych/zdeprawianych, a ponadto 3 z nich obejmują tereny pogórnice i przemysłowe, będące w bazie OPI TPP 2.0.

Łączna wartość projektów wybranych do dofinansowania na projekty realizowane na terenach przemysłowych/zdegradowanych/zdeprawianych w ramach naboru: 17 599 377,82 zł (11,5% środków wniosków wybranych do dofinansowania)

Łączna wartość projektów wybranych do dofinansowania na projekty realizowane na terenach pogórnich i przemysłowych, będących w bazie OPI TPP 2.0.: 3 743 582,53 zł (2,5% środków wniosków wybranych do dofinansowania)

---

⁶ <https://funduszeue.slaskie.pl/lsi/nabor/9> oraz <https://funduszeue.slaskie.pl/lsi/nabor/10>

⁷ maksymalna ilość punktów w ramach kryterium 4, w tym 2 za umieszczenie w bazie OPI TPP 2.0 i 2 za teren spełniający założenia definicyjne wskazane w naborze

Projekty realizowane na obszarach pogórnictwa i przemysłowych – baza OPI TPP 2.0

Tytuł projektu: Zielony kwartał KWK Rozbark – Centrum Transformacji Energetycznej

- Teren OPI: pogórnictwa 129 - Teren po zlikwidowanej KWK Rozbark
- Lokalizacja: Bytom; na obszarach po dawnej kopalni węgla kamiennego Rozbark

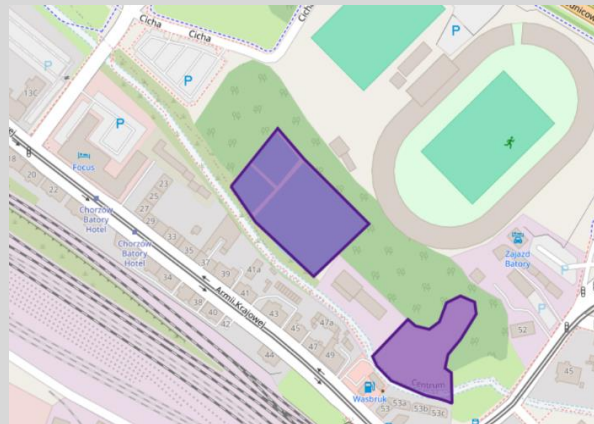
Przedmiotem projektu jest budowa „zielonego kwartału” w Bytomiu, wykorzystującego do produkcji energii elektrycznej infrastrukturę odnawialnych źródeł energii (OZE) wraz z jej magazynowaniem.

W celu zapewnienia 100% wykorzystywanej energii ze źródeł odnawialnych przyjęto budowę „zielonego kwartału”. W jego skład wchodzić będą panele fotowoltaiczne na dachach oraz na budynku, magazyn energii oraz system sterowania i kontroli.

Zaplanowano także działania edukacyjno-informacyjne dotyczące korzyści z zastosowania OZE oraz promocji alternatywnych źródeł energii, jak również podnoszenia świadomości i wiedzy w zakresie wykorzystania OZE. Projekt jest komplementarny z projektem wybranym do dofinansowania w ramach działania 10.09, złożonego przez tego samego beneficjenta.

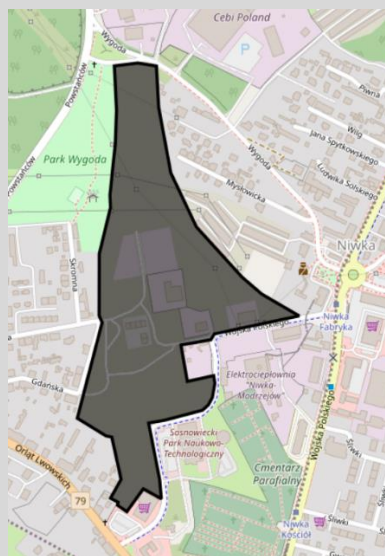
Tytuł projektu: Zakup, montaż infrastruktury do wytwarzania i magazynowania energii elektrycznej, ciepłej z OZE w 3 oddziałach Regionalnej Fundacji Pomocy Niewidomym

- Teren OPI: przemysłowy 33 – Chorzów; Teren dawnej odmętlarni Huty Baroty
- Lokalizacja: lokalizacje w których działa Regionalna Fundacja Pomocy Niewidomym: 2 lokalizacje w Chorzowie i jedna w Zawierciu.

Status projektu - w oczekiwaniu na przygotowanie umowy

Tytuł projektu: Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w obiektach ARL S.A.

- Teren OPI: pogórnicy 265 – Sosnowiec; Teren byłej kopalni "Niwka-Modrzejów"
- Lokalizacja: obiekty należące do Agencji Rozwoju Lokalnego S.A. w Sosnowcu

Celem projektu jest poprawa efektywności energetycznej obiektów należących do Agencji Rozwoju Lokalnego S.A. w Sosnowcu poprzez montaż instalacji odnawialnych źródeł energii.

W ramach zakresu rzeczowego przewidziano montaż instalacji fotowoltaicznych (3 szt.) o mocy 49,82 kW każda wraz z magazynem energii elektrycznej, powietrznej pompy ciepła o mocy 40 kW oraz przeprowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnej.

Działanie 10.09 Ponowne wykorzystanie terenów przemysłowych, zdewastowanych, zdegradowanych na cele rozwojowe regionu

SZOP FESL 2021-2027 jako inwestycje podlegające wsparciu wskazuje zagospodarowanie terenów i obiektów na terenach przemysłowych, zdewastowanych i zdegradowanych na cele gospodarcze, środowiskowe, społeczne, edukacyjne. Możliwe jest również nadanie nowych funkcji na cele kulturalne czy turystyczne, pod warunkiem wykazania realizacji co najmniej jednego z czterech ww. celów. Nie uwzględniono natomiast terenów, które odzyskały już wartość użytkową m.in. poprzez nowe funkcje.

Działanie obejmuje rekultywację, remediację, renaturyzację, dekontaminację oraz zagospodarowanie terenów przemysłowych (w szczególności pogórnich), obiektów przemysłowych, zdewastowanych, zdegradowanych i ich adaptację. Przygotowanie terenów inwestycyjnych zostało dopuszczone pod warunkiem niepowielania dostępnej infrastruktury, poza sytuacją, gdy limit dostępnej powierzchni został wyczerpany. Tworzenie mieszkań o najmie socjalnym, mieszkań treningowych i wspomaganych zostało uznane za realizujące cel społeczny, przy czym ich tworzenie i wykorzystywanie musi być zgodne z określonymi zasadami i standardami. W ramach działania wyklucza się przy tym inwestycje na cele mieszkaniowe, w szczególności działalność deweloperską.

Działanie adresowane jest do administracji publicznej, instytucji nauki i edukacji, organizacji społecznych i związków wyznaniowych, partnerstw, przedsiębiorstw realizujących cele publiczne, służb publicznych, Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Maksymalny poziom dofinansowania wynosi 85%. Analizie poddano 2 nabory w trybie konkurencyjnym, tj. nr FESL.10.09-IZ.01-040/23 oraz nr FESL.10.09-IZ.01-061/23. Rozstrzygnięto również trzy nabory w trybie niekonkurencyjnym.

Nabory konkurencyjne

Nabór nr.: FESL.10.09-IZ.01-040/23

Kryterium formalne specyficzne⁸

Lokalizacja projektu na terenie przemysłowym/ zdegradowanym/ zdewastowanym

---

Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania

---

W ramach naboru nr **FESL.10.09-IZ.01-040/23** dla działania *10.09 Ponowne wykorzystanie terenów przemysłowych, zdewastowanych, zdegradowanych na cele rozwojowe regionu* złożonych zostało 12 wniosków z czego 10 z nich wybrano do dofinansowania na łączną kwotę 242 952 057,24 zł.

Wszystkie wnioski wybrane do dofinansowania (10) planują realizację inwestycji na terenach przemysłowych/zdegradowanych/zdewastowanych, a 5 z nich obejmuje tereny pogórnice i przemysłowe, będące w bazie OPI TPP 2.0.

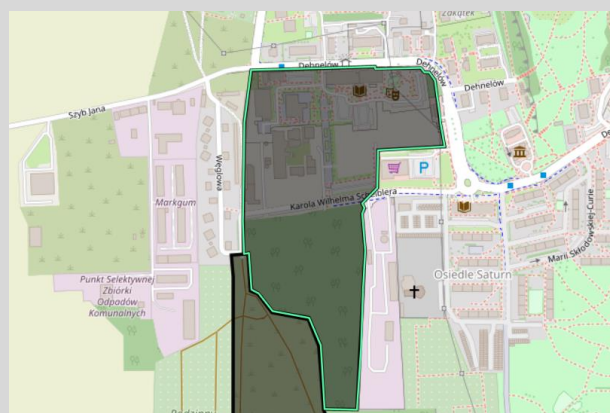
⁸ <https://funduszeue.slaskie.pl/lsi/nabor/40>

Łączna wartość projektów wybranych do dofinansowania, realizowane na terenach przemysłowych/zdegradowanych/zdewastowanych w ramach naboru: 277 247 565 zł (96,1% środków wszystkich wniosków po ocenie formalnej)

Łączna wartość projektów wybranych do dofinansowania, realizowane na terenach pogórnich i przemysłowych, będących w bazie OPI TPP 2.0.: 128 302 475,04 zł (46,3% środków wniosków wybranych do dofinansowania; 44,5% środków wszystkich wniosków po ocenie formalnej)

Projekty realizowane na obszarach pogórnich i przemysłowych – baza OPI TPP 2.0

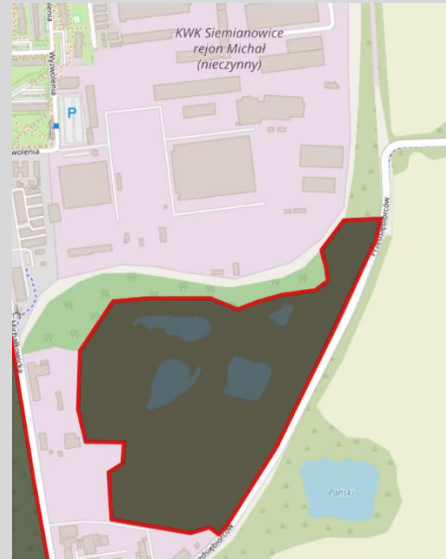
Tytuł projektu: **Adaptacja budynku byłych warsztatów mechanicznych Kopalni Saturn w Czeladzi na cele rozwojowe regionu**

- Teren OPI: pogórnich 68
- Lokalizacja: Czeladź; obszar po dawnej kopalni węgla kamiennego SATURN
- Powierzchnia inwestycji: 4 097 m²

Przedmiotem planowanej inwestycji jest przebudowa i rozbudowa nieużytkowanego budynku warsztatów mechanicznych na terenie byłej KWK Saturn wraz z zagospodarowaniem terenu (parkingi, stojaki rowerowe, chodniki) na cele społeczne i edukacyjne za sprawą utworzenia w obrębie nieużytkowanej infrastruktury krytego basenu. Inwestycja będzie wywierać pozytywny wpływ na rozwój usług społecznych i edukacyjnych dedykowanych mieszkańcom miasta. W obrębie zmodernizowanej infrastruktury organizowane będą zajęcia sportowe dla dzieci, młodzieży oraz osób starszych. Przebudowany obiekt będzie również pełnił miejsce integracji społecznej i podniesie jakość życia w mieście.

Tytuł projektu: Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej KWK Siemianowice w Michałkowicach

- Teren OPI: pogórnicy 95
- Lokalizacja: Siemianowice Śląskie; teren hałdy i zaplecza transportowego kopalni Michał, na szczycie hałdy zlokalizowane są osadniki częściowo wypełnione wodą
- Powierzchnia inwestycji: 31 490 m²

Projekt dotyczy wykonania robót związanych z rewitalizacją i rekultywacją hałdy pogórnicy związanej z wyrównaniem terenu, wykonaniem drogi technicznej dojazdowej oraz wykonaniem dodatkowych nasadzeń zieleni w północnej, zadrzewionej części hałdy. Celem głównym zadania jest ponowne wykorzystanie terenu przemysłowego na cele rozwojowe miasta, poprzez jego przygotowanie, a w dłuższej perspektywie wybudowanie farmy fotowoltaicznej. Projekt skierowany jest głównie do mieszkańców Siemianowic Śląskich.

Tytuł projektu: Wielki Piec Huty Pokój - Centrum Transformacji w Rudzie Śląskiej

- Teren OPI: przemysłowy 287
- Lokalizacja: Ruda Śląska; teren po zlikwidowanym zakładzie przemysłowym Huty Pokój
- Powierzchnia inwestycji: 6 781 m²

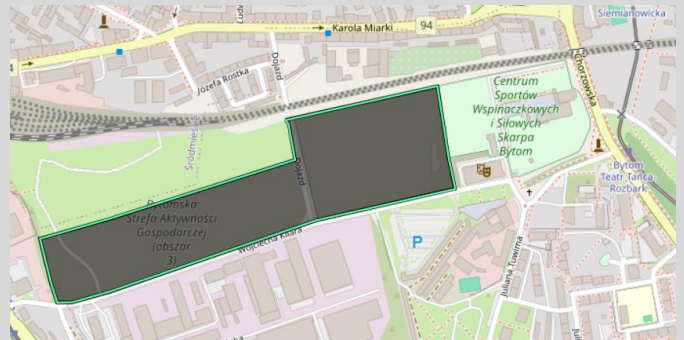
Niniejszy projekt polega na zagospodarowaniu terenów i obiektów na terenach przemysłowych, zdewastowanych i zdegradowanych „Huty Pokój” (Ruda Śląska) na cele kulturalne, środowiskowe, społeczne, edukacyjne. Inwestycja zaplanowana do realizacji w projekcie to przebudowa i rozbudowa zespołu obiektów Wielkiego Pieca Huty Pokój wraz z zagospodarowaniem terenu, co pozwoli na zatrzymanie procesu degradacji obiektu, a następnie wpłynie na środowiskowy, społeczno – edukacyjny i kulturowy charakter miasta. W ramach projektu mającego na celu wesprzeć miasto w procesie transformacji udostępniony zostanie obiekt, w którym prowadzonych będzie szereg działań mających na celu:

- udostępnianie do zwiedzania kompleksu obiektów Wielkiego Pieca,
- edukację kulturalną związaną z dziedzictwem przemysłowym Śląska,
- edukację społeczną i środowiskową związaną z transformacją gospodarczą.

Działania te przyczynią się do zachowania przemysłowego dziedzictwa kulturowego z przeznaczeniem na cele rozwoju środowiskowego, społecznego, edukacyjnego oraz kulturalnego, pogórniczego miasta i regionu poprzez utworzenie Centrum Transformacji w zmodernizowanym kompleksie Wielkiego Pieca Huty Pokój. Modernizacja Wielkiego Pieca Huty Pokój pozwoli na pełne włączenie go w ofertę kulturalną miasta.

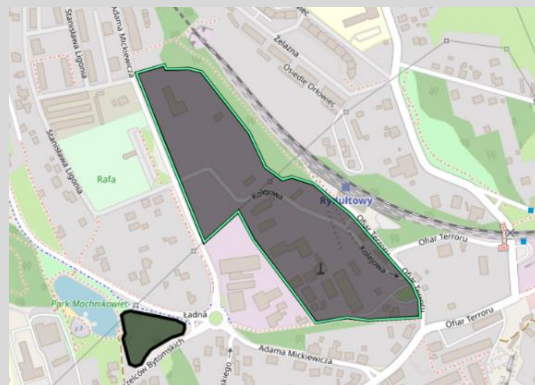
Tytuł projektu: Zielony kwartał KWK Rozbark – Centrum Transformacji Energetycznej

- Teren OPI: pogórnicy 129 (częściowo)
- Lokalizacja: Bytom; była kopalnia węgla kamiennego KWK Rozbark
- Powierzchnia inwestycji: 12 837m²

Przedmiotem projektu jest budowa „zielonego kwartału” w Bytomiu, wykorzystującego do produkcji energii elektrycznej infrastrukturę odnawialnych źródeł energii (OZE) wraz z jej magazynowaniem. W jego skład wchodzić będą: panele fotowoltaiczne na zadaszaniach, magazyn energii, wraz z systemem sterowania. Wybudowana zostanie także niezbędna do obsługi infrastruktury OZE infrastruktura techniczna, w tym instalacje OZE, elektryczne, teletechniczne, wodociągowe, sanitarne i deszczowe wraz z zagospodarowaniem terenów zielonych, nawierzchniami utwardzonymi. W celu zapewnienia funkcjonowania wybudowanej infrastruktury przewidziano przebudowę budynku dawnych warsztatów samochodowych i garaży KWK Rozbark na potrzeby budynku technicznego. Projekt jest komplementarny z projektem wybranym do dofinansowania w ramach działania 10.06, złożonego przez tego samego beneficjenta.

Tytuł projektu: Adaptacja sztolni ćwiczebnej na strzelnicę sportową na terenie pokopalnianym Leon III w Rydułtowach

- Teren OPI: teren pogórnicy nr 53
- Lokalizacja: Rydułtowy; budynek byłych warsztatów szkolnych (sztolnia ćwiczebna) oraz w jego otoczeniu, teren i zabudowania wokół Szybu Leon III
- Powierzchnia inwestycji: 400,24 m²

Projekt polega na przybudowie, rozbudowie i zmianie sposobu użytkowania dawnej sztolni ćwiczebnej na strzelnicę sportową. Został zaprojektowany jako część kompleksu sztolni ćwiczebnej szybu Leon III. Przebudowa oraz rozbudowa nada jej nowe funkcje i wyposaży w zaplecze techniczne socjalne i sanitarne.

Nabory niekonkurencyjne

W ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027 zaplanowano 56 przedsięwzięć priorytetowych (projekty strategiczne), na łączną sumę ponad 798 mln euro (ok. 3,5 mld zł). Wskazane projekty cechują się szczególnym znaczeniem dla rozwoju regionu⁹.

Dla przedsięwzięć priorytetowych wymienionych w Kontrakcie Programowym dla Województwa Śląskiego 2021-2027 (załącznik nr 10 *Wykaz przedsięwzięć priorytetowych finansowanych w ramach Programu Regionalnego*) przewidziane są nabory niekonkurencyjne.

Na koniec czerwca 2024 roku w ramach przedsięwzięć priorytetowych złożono 37 wniosków o dofinansowanie, z czego 24 wnioski wybrano do dofinansowania¹⁰. Wśród wskazanych projektów znalazły się 3 wnioski, które będą realizowane na terenach zinwentaryzowanych w ramach bazy OPI TPP 2.0. Wskazane projekty zostały złożone w ramach Priorytetu FESL.10.00 Fundusze Europejskie na transformację, Działanie FESL.10.09 Ponowne wykorzystanie terenów przemysłowych, zdewastowanych, zdegradowanych na cele rozwojowe regionu.

⁹ <https://funduszeue.slaskie.pl/>

¹⁰ <https://funduszeue.slaskie.pl/>

Tabela 1. Opis projektu strategicznego I.

Tytuł projektu: Zielony impuls dla Kopalni Wiedzy i Kompetencji (KWK) – transformacja społeczno-gospodarcza terenów po byłej kopalni KWK Żory	
FESL.10.09-IZ.01-09G1/23	
Beneficjent	Gmina Miejska Żory
Teren w bazie OPI TPP 2.0	Teren pogórnicy nr 309 Teren po zlikwidowanej w 1997 r. kopalni Żory.
Nowe funkcje terenu	Budowa budynku głównego, pełniącego funkcje: - Centrum Innowacyjnego Rolnictwa Miejskiego, dedykowanego uprawom wertykalnym wraz z zespołem laboratoriów, szklarni, zapleczem biurowym oraz instalacją OZE; - Edukacyjno-szkoleniowe, w tym laboratoria, pracownie warsztatowe i sale wykładowe; - Eventowe, w tym przestrzenie konferencyjne, biurowe i mała gastronomia. Zmiana przeznaczenia stołówki pracowniczej na Centrum Rozwoju Innowacji dla branż powiązanych z innowacyjnym rolnictwem miejskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wniosku o dofinansowanie, LSI2021.

Tabela 2. Opis projektu strategicznego II.

Tytuł projektu: Kazimierz Od Nowa – rekułtywacja terenów pogórnicych w gminie Sosnowiec	
FESL. 10.09-IZ.01-0A23/23	
Beneficjent	Sosnowiec – miasto na prawach powiatu
Teren w bazie OPI TPP 2.0	Teren pogórnicy nr 298 Teren po zlikwidowanym zakładzie kopalni Kazimierz-Juliusz
Nowe funkcje terenu	Zmiana przeznaczenia kompleksu BHP składającego się z cechowni, łaźni oraz lampowni na Inkubator Zagłębiowskiego Parku Przedsiębiorczości, Centrum Aktywności Społeczno-Zawodowej, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego.

	Zmiana przeznaczenia kompleksu BHP składającego się z części biurowej na przedszkole i żłobek wraz z placem zabaw.
	Zmiana przeznaczenia stacji ratowniczej na pomieszczenia biurowe na potrzeby NGO.
	Zmiana przeznaczenia budynku maszyny wyciągowej, szybu i stacji transformatorowo-rozdzielczej na małą gastronomię.
	Zmiana przeznaczenia warsztatu MD na małą gastronomię lub pomieszczenia biznesowo-usługowe i biurowe.
	Zmiana przeznaczenia wieży szybowej na wieżę widokową.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wniosku o dofinansowanie, LSI2021.

Tabela 3. Opis projektu strategicznego III.

Tytuł projektu: Adaptacja zabytkowych budynków pokopalnianych na potrzeby Muzeum Śląskiego w Katowicach	
FESL. 10.09-IZ.01-06BF/23	
Beneficjent	Muzeum Śląskie w Katowicach
Teren w bazie OPI TPP 2.0	Teren pogórniczy nr 349 Na terenie tym zlokalizowane są pozostałości po dawnej kopalni Katowice.
Nowe funkcje terenu	Zmiana przeznaczenia budynków elektrowni i nadszybia Bartosz na wielofunkcyjną przestrzeń widowiskowo-eventową z fajerwerkami i zapleczem logistycznym wraz z bramą wprowadzającą na teren muzeum i do Szlaku Zabytków Techniki. W budynkach powstaną nowe magazyny techniczne, ogólnodostępna gastronomia z zapleczem, strefa gościnna, biurowa, socjalna oraz sale twórcze.
	Zmiana przeznaczenia maszynowni na salę eksponującą zabytkową maszynę wyciągową.
	Zmiana przeznaczenia wieży wyciągowej na wieżę widokową z częścią ekspozycyjną i kawiarnią.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wniosku o dofinansowanie, LSI2021.

Podsumowanie naborów

Rysunek 2. Podsumowanie dofinansowania terenów przemysłowych, zdevastowanych, zdegradowanych środkami FE SL 2021-2027

Dofinansowanie terenów przemysłowych, zdevastowanych, zdegradowanych środkami FE SL 2021-2027

NABÓR	FESL.10.03-IP.01-026/23	FESL.10.03-IP.01-058/23	FESL.10.06-IZ.01-010/23	FESL.10.06-IZ.01-011/23	FESL.10.09-IZ.01-040/23
DZIAŁANIE	10.03 WSPARCIE MŚP NA RZECZ TRANSFORMACJI	10.03 WSPARCIE MŚP NA RZECZ TRANSFORMACJI	10.6 ROZWÓJ ENERGETYKI ROZPROSZONEJ OPARTEJ O ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII - PROJEKTY GRANTOWE I PARASOŁOWE	10.6 ROZWÓJ ENERGETYKI ROZPROSZONEJ OPARTEJ O ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII	10.09 PONOWNE WYKORZYSTANIE TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH, ZDEVASTOWANYCH, ZDEGRADOWANYCH NA CELE ROZWOJOWE REGIONU
LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW	201	457	50	143	12
LICZBA WNIOSKÓW POZYTYWNE OCENIONYCH	136	268	49	131	10
LICZBA WNIOSKÓW WYBRANYCH DO DOFINANSOWANIA	92	236	7	67	10
WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA ZŁOŻONYCH PROJEKTÓW [ZŁ]	2 152 088 406,71	363 972 006,98	1 415 117 191,88	365 146 672,13	254 085 517,67
WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA PROJEKTÓW POZYTYWNE OCENIONYCH [ZŁ]	1 430 117 881,78	216 312 861,75	1 403 791 582,78	320 484 117,64	242 952 057,24
WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA PROJEKTÓW WYBRANYCH DO DOFINANSOWANIA [ZŁ]	957 552 485,2	191 312 311,7	420 784 556,06	152 401 569,83	242 952 057,24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wniosku o dofinansowanie, LSI2021.

Podsumowanie

Na potrzeby niniejszego opracowania przeanalizowano pięć rozstrzygniętych naborów wniosków o dofinansowanie projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, Priorytetu X Fundusze europejskie na transformację. W przypadku jednego konkursu dotyczącego *Ponownego wykorzystania terenów przemysłowych, zdewastowanych, zdegradowanych na cele rozwojowe regionu*, kryterium dotyczące lokalizacji inwestycji na terenie przemysłowym, zdegradowanym, zdewastowanym było konieczne do uzyskania dofinansowania. W tym przypadku Instytucja Organizująca nabór skierowała wsparcie do m.in. administracji publicznej, przedsiębiorstw realizujących cele publiczne, instytucji nauki i edukacji, organizacji społecznych i związków wyznaniowych, dysponujących lub planujących zakup wskazanych powyżej terenów. W przypadku pozostałych czterech naborów o dofinansowanie projektów, lokalizację inwestycji na terenie przemysłowym, zdegradowanych, zdewastowanym, w tym wskazanym w bazie OPI-TPP 2.0, umieszczono wśród kryteriów dodatkowych, niekoniecznych do otrzymania dofinansowania. W zależności od konkursu wnioskodawca mógł otrzymać maksymalnie 5 punktów za realizację projektu na terenach przemysłowych, zdegradowanych, zdewastowanych, co miało wprawdzie niewielki wpływ na ogólną liczbę możliwych do zdobycia punktów, ale mogło pomóc beneficjentom w uzyskaniu niezbędnej, minimalnej liczby punktów z oceny merytorycznej. Dla porównania, podobnie punktowane były kryteria związane m.in. z odejściem od branży okoligórnicznej, lokalizacją projektu w gminach wchodzących w skład Obszarów Strategicznej Interwencji dla obszaru Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, zastosowaniem magazynów energii czy też wpływem projektu na gospodarkę regionu poprzez rozliczanie podatków w Urzędzie Skarbowym mieszającym się w województwie śląskim. Natomiast wyżej punktowane były kryteria związane m.in. z tworzeniem miejsc pracy, wdrożeniem gospodarki obiegu zamkniętego czy też realizacją projektu w ramach społeczności energetycznych (klastrów i spółdzielni energetycznych). Należy jednak zauważyć, że w ramach wskazanych naborów celem głównym było wsparcie MŚP na rzecz transformacji oraz rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii, a nie zmiana przeznaczenia terenów.

Na podstawie przeprowadzonego badania można stwierdzić, że alokacja środków które mogły zostać wydatkowane na wsparcie zmiany przeznaczenia wskazanych terenów była niewystarczająca w stosunku do potrzeb województwa śląskiego. Świadczyć o tym może liczba złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach analizowanych konkursów, wprawdzie pozytywnie ocenionych przez Komisję Oceny Projektów, ale nie wybranych do dofinansowania z powodu wyczerpania puli środków przeznaczonych na ten cel.

Opisane w niniejszym opracowaniu działania, nie są jedynymi realizowanymi na terenach przemysłowych, w tym pogórnich, a finansowanymi z FE SL. Jako przykład może posłużyć projekt strategiczny pn. *Dzielnica nowych technologii – Katowicki Hub Gamingowo-Technologiczny*, realizowany na terenie po Kopalni Węgla Kamiennego „Wieczorek”. W ramach przedsięwzięcia planowane jest wsparcie szeroko rozumianej branży gamingowej poprzez m.in. laboratoria, studio nagrań, studia produkcyjne dla e-sportu, studia filmowe/studia telewizyjne, centrum edukacyjne, czy też przestrzenie wystawienniczo-eventowe. Realizacja wskazanego projektu jest dofinansowana ze środków UE, jednak z powodu braku wskazania w kryteriach

wyboru lokalizacji na terenach przemysłowych, zdegradowanych, zdewastowanych projekt nie został objęty analizą.

Jeśli chodzi o ponowne zagospodarowanie terenów przemysłowych, w tym pogórnich to należy stwierdzić, że ich kierunki często wprost wynikały z regulaminów konkursów. Tak było np. w przypadku działania 10.06, w którym środki mogły być wydatkowane na infrastrukturę służącą do wytwarzania, dystrybucji i/lub magazynowania energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Szerszy katalog działań możliwych do wsparcia środkami unijnymi był w działaniu 10.09, dedykowanym ponownemu wykorzystaniu terenów przemysłowych, zdegradowanych, zdegradowanych. W wskazanym działaniu założono, że tereny zostaną przeznaczone na szeroko rozumiane cele rozwojowe regionu (gospodarcze, rozwojowe, społeczne, edukacyjne).

Patrząc z punktu widzenia planowania strategicznego, wsparcie terenów przemysłowych, zdegradowanych, zdewastowanych, dotychczas nie wykorzystanych na cele gospodarcze, społeczne czy środowiskowe wspomaga realizację celów *Strategii rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie*. Wsparcie działań związanych z rozwojem przedsiębiorstw, wprowadzeniem nowych, często innowacyjnych towarów, zwiększeniem produkcji energii ze źródeł odnawialnych czy też wdrożenie założeń gospodarki obiegu zamkniętego przyczyni się bezpośrednio do wzrostu konkurencyjności i rozwoju województwa śląskiego. Dodatkowo w przypadku projektów dotyczących rozwoju energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii, nadawanie nowych funkcji infrastrukturze i terenom pogórnym oraz przemysłowym, w tym wykorzystanie ich pod budowę farm/elektrowni fotowoltaicznych, wpisują się w realizację jednego z kluczowych typów projektów wskazanych w *Polityce gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego. Regionalnej polityce energetycznej do roku 2030*.

Należy również zauważyć, że w wyniku działań prowadzonych przez Województwo Śląskie, związanych zarówno z wdrażaniem dokumentów regionalnych, jak również z wydatkowaniem środków unijnych, obserwuje się zwiększenie zainteresowania terenami przemysłowymi, w tym pogórnymi. Z jednej strony inwestorzy widząc możliwość wsparcia finansowego szukają informacji dotyczących wskazanych terenów (wykorzystując do tego celu m.in. bazę OPI TPP 2.0), natomiast z drugiej samorządy lokalne dokładają starań, aby tereny znajdujące się na terenie gminy zostały zinwentaryzowane i opisane. Świadczyć o tym mogą zarówno zarejestrowane wejścia na stronę bazy, jak również złożone *formularze szczegółowe zgłaszania terenu pogórnego/przemysłowego do systemu OPI TPP 2.0*, które wpłynęły przed jesienną aktualizacją bazy (zarówno ocenione pozytywnie jak i negatywnie). Można więc stwierdzić, że tereny przemysłowe, w tym pogórnice są postrzegane jako wartościowe dla potencjalnych inwestorów m.in. ze względu na ich lokalizację jak i industrialny charakter wciąż bliski tożsamości mieszkańców województwa śląskiego.

Spis wykresów, rysunków, tabel, map

Spis wykresów

Wykres 1. Tereny pogórnice i przemysłowe w ujęciu subregionów województwa śląskiego (stan na listopad 2023 r.) 7

Spis rysunków

Rysunek 1.: Ujęcie statystyczne powierzchni terenów pogórnich i przemysłowych będących w bazie OPI TPP 2.0. 5

Rysunek 2. Podsumowanie dofinansowania terenów przemysłowych, zdewastowanych, zdegradowanych środkami FE SL 2021-2027 41

Spis tabel

Tabela 1. Opis projektu strategicznego I.....39

Tabela 2. Opis projektu strategicznego II.....39

Tabela 3. Opis projektu strategicznego III.....40

Spis map

Mapa 1. Udział powierzchni terenu pogórnicego w powierzchni powiatu ogółem (stan na listopad 2023 r.) 6

Mapa 2. Udział powierzchni terenu przemysłowego w powierzchni powiatu ogółem (stan na listopad 2023 r.) 6

Mapa 3. Gminy z województwa śląskiego, na terenie których znajdują się tereny przemysłowe i/lub pogórnice (stan na listopad 2023 r.) 8

Mapa 4. Tereny przemysłowe i pogórnice w województwie śląskim, ze szczególnym uwzględnieniem terenów nowododanych (stan na listopad 2023 r.) 17